

PRATARMĖ

2015 m. rugsėjo 24–25 dienomis Vilniuje vyko tarptautinė knygotyros konferencija „Mažumų knyga: istorinės patirtys ir raiškos globaliame pasaulyje“. Tai tradicinė, jau 25-oji, tarptautinė Vilniaus knygotyros konferencija, rengiama Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros instituto. Vis dėlto ji buvo išskirtinė. Pirmiausia todėl, kad buvo organizuota kartu su pasauline Autorystės, skaitymo ir leidybos istorijos draugija (Society for the History of Authorship, Reading and Publishing, SHARP), Šiaurės, Baltijos šalių ir Rusijos knygos, bibliotekų ir skaitymo istorijos tinklu (Nordic-Baltic-Russian Network on the History of Books, Libraries and Reading, HIBOLIRE) ir Lietuvos mokslų akademijos Humanitarinių ir socialinių mokslų skyriumi. Konferencija subūrė tyrėjus, nagrinėjančius plačiai suprantamų mažumų poreikius tenkinančių tradicinių ir skaitmeninių medijų kūrybos, leidybos, gamybos, sklaidos ir recepcijos reiškinius bei jų raišką negausiuose sociumuose. Mažumų sąvoka siejama su visuomenės etninėmis, konfesinėmis, kultūrinėmis, socialinėmis, kalbinėmis ir kitokiomis mažumomis, o jų knygos kultūra ir leidyba traktuojama kaip įvairiais istoriniais laikotarpiais gyvavęs reiškinys, įgyjantis vis didesnės svarbos šiandienos globaliame pasaulyje ir aktualinantis tokios tematikos tyrimus.

Konferencija buvo pirmas tokios svarbos knygotyros renginys Baltijos šalyse. Į ją atvyko SHARP prezidentas prof. Ian Gadd (Bath Spa universitetas, Didžioji Britanija), pasaulinio lygio kviestiniai pranešėjai, daug kitų užsienio mokslininkų. Vyko trys plenariniai posėdžiai, veikė šešios sekcijos, perskaityti 39 dalyvių iš Baltarusijos, Estijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Kroatijos, Latvijos, Lietuvos, Prancūzijos, Suomijos ir Švedijos pranešimai. Konferencija Lietuvos knygotyrai reikšminga naujais aspektais plėtojant knygotyros tematiką (Europos įvairiakalbiai knygos pasauliai pirmaisiais spaudos amžiais, negausių Europos tautų knyga XIX a. visuomenėje, regioninių ir etninių bendrijų knygos atgimimas XX–XXI amžiuje, etnokonfesinių bendruomenių knygų leidyba ir kultūra, paraleidyba įvairiais istoriniais laikotarpiais, išėivių leidyba tautinėmis ir kitomis kalbomis, negausių šalių leidyba globaliame pasaulyje), tolesnių mokslinių tyrimų orientyrus, stiprinant pozicijas humanitarinių ir socialinių mokslų sandūroje, plečiant mokslinius ryšius.

Šiame 66-ajame „Knygotyros“ tome publikuojami straipsniai, parengti ir išplėtoti konferencijoje skaitytų pranešimų pagrindu. Dalis konferencijos tematikos straipsnių bus skelbiama „Knygotyros“ 67 tome.

„Knygotyros“ redaktorių kolegija